

Službeno stajalište o mikroplastici

Sadržaj

1. Naše razumijevanje mikroplastike	3
Utjecaj na okoliš	3
Naš pristup	4
2. Područje primjene	5
3. Naše mjere	5
4. Organizacije i oznake	6

1. Naše razumijevanje mikroplastike

Trenutačno ne postoji jedinstvena definicija pojma mikroplastika. U pravilu, mikroplastikom se smatra plastika manja od pet milimetara.

Mikroplastiku dijelimo na primarnu i sekundarnu mikroplastiku. Primarna mikroplastika su industrijski proizvedene plastične čestice koje se dodaju proizvodu radi postizanja određenog svojstva, poput mikroplastike koja pilinzima daje abrazivnost. U raspravi o čvrstim plastičnim česticama manjim od pet milimetara, često se koristi izraz „mikrogranule“ (engl. microbeads).

Sekundarna mikroplastika, pak, nastaje raspadanjem plastike u prirodi. Primjerice, trošenjem guma ili plastičnog otpada poput pakiranja, vrećica ili boca (tzv. makroplastike), koji završavaju u prirodi i tamo se razgrađuju u sve manje i manje komade plastike.

Proizvodi za osobnu higijenu i njegu tijela često su u središtu javne rasprave o mikroplastici. Institut Fraunhofer za okolišnu, sigurnosnu i energetska tehnologiju UMSICHT je 2018. godine objavio opsežnu studiju o glavnim izvorima mikro i makroplastike¹. Studija pokazuje da većina mikroplastike u okoliš dospijeva trošenjem. Mikroplastika iz kozmetike, s druge strane, zastupljena je s manje od jedan posto.

Lidl preuzima odgovornost za područja na koja može izravno utjecati.

Utjecaj na okoliš

Plastika je kontroverzan materijal i sve veći ekološki problem, jer uglavnom nije biorazgradiva i stoga u prirodi ostaje dugi niz godina. Uglavnom se proizvodi od sve oskudnije sirovine - nafte, čija proizvodnja uzrokuje značajne ekološke probleme zbog zagađenja tla, voda i zraka, uništavanja staništa te krčenja šuma. Također stvara i niz društvenih izazova poput, prisilnog raseljavanja ili bolesti uzrokovanih zagađenjem tla i vode.

Osim rizika povezanih s proizvodnjom mikroplastike, postoje i problemi zbog načina njezina dospijevanja u okoliš. Primarna mikroplastika, poput one u gelovima za tuširanje, u pogone za pročišćavanje dolazi otpadnim vodama. Još nije dovoljno istraženo u kojoj mjeri pročišćivači filtriraju čestice mikroplastike iz otpadnih voda. Na taj način nefiltrirana mikroplastika može vodenim putem dospjeti u mora i podzemne vode. Međutim, kad je količina u pitanju, najviše mikroplastike u morima nastaje raspadanjem većih komada plastike u sekundarnu mikroplastiku.

Plastične mikročestice u morima mogu, jednako kao i veliki komadi plastike, oštetiti probavni trakt životinja, ometati probavu i onemogućiti hranjenje, ovisno o veličini organizma. Mikroplastika služi i kao „prijevozno“ sredstvo na kojem se skupljaju štetne tvari, invazivne vrste i uzročnici bolesti. Također, štetne kemikalije, tzv. plastifikatori, koje

¹ Fraunhofer-Institut für Umwelt-, Sicherheits- und Energietechnik (UMSICHT): Kunststoffe in der Umwelt: Mikro- und Makroplastik (Fraunhofer Institut za ekološku, sigurnosnu i energetska tehnologiju: Plastike u okolišu: Mikro i makroplastika)

Dostupno na:

<https://www.umsicht.fraunhofer.de/content/dam/umsicht/de/dokumente/publikationen/2018/kunststoffe-id-umwelt-konsortialstudie-mikroplastik.pdf>

se koriste kao aditivi u proizvodnji plastike, mogu dospjeti u vodu ili probavni sustav morskih organizama. Trenutačna istraživanja bave se njihovim učincima.

Mikroplastika u prirodu može dospjeti i kanalizacijskim muljem iz pogona za pročišćavanje, koji se često koristi u poljima kao gnojivo izrazito bogato hranjivim tvarima. Tamo ih životinje mogu unijeti u organizam hranom ili padaline isprati u površinske vode. Ostaci odbačene plastike mogu se pronaći čak i u zraku.

Mikroplastiku nalazimo u vodi, na kopnu i u zraku, a prehrambenim lancem dospijeva i u našu hranu. Već je pronađena u brojnim prehrambenim proizvodima (npr. školjkama, ribi, medu, pivu) te u vodi za piće. U pilot-studiji Njemačke agencije za okoliš i Medicinskog fakulteta u Beču, mikroplastika je po prvi put² pronađena u ljudskoj stolici kod svih međunarodnih sudionika. Različite znanstvene studije trenutačno proučavaju toksikološke opasnosti za čovjeka koje nastaju ulaskom plastike ili plastičnih čestica u organizam.

Naš pristup

Schwarz Grupa, čiji je dio trgovačko društvo Lidl, jedna je od najvećih međunarodnih trgovačkih kompanija. Schwarz Grupa svjesna je svoje odgovornosti za okoliš i ozbiljno joj pristupa. U sklopu projekta REset Plastic razvila je cjelovitu međunarodnu strategiju podijeljenu u pet područja djelovanja: izbjegavanje, oblikovanje, recikliranje, uklanjanje te inovacija i edukacija.

Mikroplastika je dio šire društvene rasprave o plastici. Intenzivno se bavimo tom temom od 2015. godine, a smanjenje zagađenja mikroplastikom, neovisno o izvoru, smatramo izrazito važnim. Međutim, na europskom nivou zasad ne postoji zakonska zabrana korištenja mikroplastike u kozmetici, stoga smo pobornici jedinstvenog europskog zakonodavnog okvira s jasnom definicijom mikroplastike.

2 Assessment of microplastic concentrations in human stool – Preliminary results of a prospective study (Procjena koncentracije mikroplastike u ljudskoj stolici - Preliminarni rezultati studije o mogućnostima) – Philipp Schwabl, Bettina Liebmann, Sebastian Köppel, Philipp Königshofer, Theresa Bucsecs, Michael Trauner, Thomas Reiberger, predstavljeno u okviru UEG tjedna 2018. u Beču 24. listopada 2018.

U dogovoru s našim dobavljačima proizvoda za njegu i osobnu higijenu, obvezali smo se na sljedeće:

U proizvodima za njegu i osobnu higijenu vlastite robne marke prestat ćemo koristiti mikroplastiku do početka 2021., pod uvjetom da time neće biti narušena svojstva ili sigurnost proizvoda.

Riječ je o plastičnim česticama s abrazivnim učinkom (mikrogranule) manjim od pet milimetara. Trenutačno se to odnosi na sljedeće vrste plastike: poliamid (PA), polietilen (PE), polietilen-tereftalat (PET), poliester (PES), poliimid (PI), polipropilen (PP) i poliuretan (PUR).

Kad govorimo o „recepturi bez mikroplastike“, mislimo i na ostale sintetske polimere* koji nisu biorazgradivi, koji su kruti, nalik gelu, raspršeni, otopljeni ili tekući. To uključuje poliakrilate (npr. akrilat-kopolimere, akrilat-krospolimere, poliakrilate, karbomere, poli-metil-metakrilate, poliakrilamide), polikvaternij, polistiren, silikone (npr. metikon, dime-tikonol, ostale silokane i silane), PEG>35, PPG>50, polivinile (npr. polivinil-pirolidone (PVP), polilaktičnu kiselinu (PLA), kopolimere etilen i vinil-acetata).

*Sintetski polimeri se iz monomernih osnovnih gradivnih jedinica kemijskim reakcijama povezuju u polimerne makromolekule, za razliku od kemijski modificiranih polusintetskih polimera na bazi prirodnih polimera poput celuloze.

2. Područje primjene

Ovo službeno stajalište odnosi se na sve Lidlove proizvode vlastite robne marke iz područja osobne higijene i njege.

3. Naše mjere

U recepturama Lidlovih proizvoda za osobnu higijenu i njegu, **čvrsta mikroplastika** temeljena na polietilenu (PE), polipropilenu (PP), polietilen-tereftalatu (PET), polivinil-kloridu (PVC), poliamidu (PA), polistirenu (PS) i poliuretanu (PU) **u velikoj je mjeri već izbačena.**

Primjerice, čvrsta mikroplastika na bazi polietilena (PE) i polipropilena (PP) zamijenjena je česticama kamenog plovućca (perlita) u pilinzima za tuširanje ili česticama bambusa (prah stabljike Bambusa Arundinacea) u pilinzima za umivanje.

U Lidlu razmišljamo i korak dalje. U dogovoru s našim dobavljačima, tražimo prikladnu zamjenu i za tzv. ostale sintetske polimere. To se odnosi na, primjerice, polimetil-metakrilat (PMMA) i politetrafluoretilen (PTFE), koji su i dalje sadržani u recepturama tekućih pudera radi teksture, odnosno stirena/akrilatnih kopolimera koji se u brojnim proizvodima koriste kao sjajila. Međutim, alternativne sastojke moramo prvo analizirati te procijeniti njihovu

sigurnost, prikladnost za okoliš, učinkovitost i tehnološku primjenjivost.

U budućnosti želimo proširiti ponudu organske kozmetike s oznakom NaTrue, koja jamči da su u recepturi korišteni prirodni sastojci, koji se ne baziraju na mineralnim uljima te da ne sadržavaju mikroplastiku.

Lidlovi dobavljači obvezali su se poštivati dogovorene zahtjeve u pogledu recepture.

Lidl kupce redovito informira o napretku i novostima na području mikroplastike, u publikacijama poput izvješća o održivosti ili na internetskoj stranici kompanije.

4. Organizacije i oznake

Oznaka NATRUE

Oznaka NATRUE za prirodnu i organsku kozmetiku utemeljena je 2008. godine. Proizvodi s logotipom NATRUE zadovoljavaju visoke standarde prirodne i organske kozmetike. Oznaka jamči pažljiv proizvodni postupak, najveći mogući udio prirodnih i organskih sastojaka, ekološke prakse, recepture bez sintetskih mirisa ili boja, bez petrokemijskih sastojaka, silikonskih ulja ili derivata i genetski modificiranih sastojaka, da krajnji proizvod ili biljni sastojci nisu ozračeni te da proizvod i sastojci nisu testirani na životinjama.

Receptura bez mikroplastike

Kako bi kupci mogli jednostavno prepoznati proizvode bez mikroplastike, Lidl je uveo oznaku „Receptura bez mikroplastike“ za proizvode iz područja njege i osobne higijene. Mnogi proizvodi već su bez mikroplastike - logotip značajno pojačava transparentnost za kupca.